

Bókasafnið á Húsavík

Ársskýrsla 2011

Hlutverk og þjónusta

Árið 2011 var starfsemi bókasafnsins með hefðbundnu sniði og snerist að mestu um upplýsingaþjónustu og útlán safnefnis. Mikið var um millisafnalán, þar sem bækur og annað efni er ýmist fengið að láni frá öðrum söfnum eða að við sendum til annarra safna. Þjónusta við námsfólk og þá sérstaklega háskólanema, er vaxandi þáttur í starfseminni enda orðið algengt að fólk stundi nám í sinni heimabyggð með fjar- eða dreifnámi. Boðið er upp á útlán bóka og tímarita, upplýsingaþjónustu, tölvuaðgang, margvíslegt fræðsluefni á myndböndum og margmiðlunardiskum, myndbönd/mynddiska til útleigu, útlán til skipa og stofnana, millisafnalán, safnkynningar, *bókin heim* og fleira. Myndbönd eru lánuð út endurgjaldslaust en mynddiskar eru leigðir út gegn vægu gjaldi.

Þess má einnig geta að Bókasafnið á Húsavík veitir öðrum söfnum á svæðinu margvíslega þjónustu. Má þar nefna millisafnalán, veita upplýsingar og ráðgjöf og að vera milligönguaðili við Landskerfi bókasafna. Sveitarfélagið Norðurþing á og rekur alls þrjú almenningsbókasöfn. Um er að ræða Bókasafnið á Húsavík, Bókasafnið á Kópaskeri og Bókasafnið á Raufarhöfn. Reynt er að hafa samráð um innkaup á t.d. fræðibókum, þar sem ágætlega gengur að nýta millisafnalán á slíkum bókum og öðru efni sem ekki er mikið í útláni. Þá sér safnið um alla skráningu og frágang bóka fyrir bókasafn Borgarhólsskóla.

Safnið leitast við að rækja það hlutverk sitt að hafa bæði nýtt og eldra efni til útláns handa viðskiptavinum sínum og eiga eitthvað við allra hæfi enda gestir safnsins margbreytilegur hópur á öllum aldri. Reynt er að uppfylla skilyrði laga um almenningsbókasöfn¹ en þar segir í fyrstu grein:

„Almenningsbókasöfn eru upplýsinga- og menningarstofnanir. Hlutverk þeirra er að veita fólki, bæði börnum og fullorðnum, greiðan aðgang að fjölbreyttum bókakosti og öðrum miðlunargögnum, þar á meðal tölvubúnaði og upplýsingum á tölvutæku formi. Þau skulu efla frjálsan og óheftan aðgang almennings að upplýsingum og þekkingarmiðlum. Söfnin skulu hvert á sínu þjónustusvæði kappkosta að vera menningarstarfi og atvinnulífi til styrktar og hafa tiltækar upplýsingar fyrir almenning um opinberar stofnanir og þjónustu. Markmið þeirra skal vera að efla íslenska tungu, stuðla að símenntun og örva lestraráhuga.“

Árgjald í safnið hækkaði úr kr. 1400 í kr. 1900 árið 2011. Aldraðir og börn að 18 ára aldri fengu þó áfram lánþegaskírteini endurgjaldslaust, sem og öryrkjar.

---

¹ Lög um almenningsbókasöfn nr. 36/1997

Opnunartími

Dregið var úr opnunartíma í ársbyrjun 2011, þannig að safnið var opið frá kl. 10 – 18 þriðjudaga, miðvikudaga og fimmtudaga og frá kl 11 – 17 mánudaga og föstudaga, en það gerir samtals 36 klukkustundir á viku (39 klst/viku 2010). Alls hefur því opnunartími verið skertur um tæp 27% undanfarinn áratug, en opið var 49 klst. á viku þegar mest var. Einnig hefur verið tekið upp á þeirri nýbreytni að loka safninu í örfáa daga um hásumar til að draga úr kostnaði við sumarafleysingu. Opið var alls 244 daga árið 2011.

Bókin heim

Bókin heim er þjónusta við aldraða og öryrkja í formi þess að færa þeim heim safnefni annan hvern föstudag. Bókaverðir taka til efni fyrir hvern og einn og Soroptimistakonur sjá um að koma því til skila. Nokkur fjölgun varð í hópi þeirra sem nýta sér þjónustuna.

Útlán

Samkvæmt skráningu voru útlán ársins 31.774 talsins en árið 2010 voru þau hins vegar 33.555. Þarna er um lítilsháttar samdrátt að ræða, eða um 5%. Mestur samdráttur er í útlánum á mynddiskum og tímaritum og má reikna með að samdráttur í innkaupum á slíku efni hafi þar nokkur áhrif. Bækur voru vinsælastar þeirra gagna sem lánuð voru út á árinu (72,2%), næst vinsælust eru tímaritin (17,4%) og þar á eftir myndbönd og mynddiskar (7,7%). Meðalútlán á dag voru yfir 130 eintök sem verður að teljast mjög gott.

Hafa ber í huga að útlánatölur segja ekki alla söguna um notkun Bókasafnsins, því margir koma á safnið eingöngu til að lesa blöð og tímarit, nota tölvurnar, fá ljósritunar- eða prentþjónustu, horfa á myndbönd/DVD eða leita upplýsinga um allt milli himins og jarðar.

Þá hafa millisafnalán færst í aukana en námsfólk og aðrir nýta sér það í síauknum mæli að safnið hefur milligöngu um lán frá öðrum bókasöfnum. Lánaðar voru bækur og önnur gögn til safna í Þingeyjarsýslum eins og undanfarin ár, til dæmis til Bóka- og byggðasafns Norður-Þingeyinga, Öxarfjarðarskóla og Bókasafnsins á Raufarhöfn svo einhver séu talin. Einnig voru safngögn send til annarra safna víðs vegar um landið og má þar nefna Amtsbókasafnið á Akureyri, Háskólann á Akureyri, Bókasafn V- Húnavatnssýslu, Bókasafnið á Dalvík, Bókasafn Vopnafjarðar og fleiri.

Fengnar voru bækur að láni frá ýmsum söfnum á landinu, flest frá Amtsbókasafninu á Akureyri og Landsbókasafni en einnig frá fjölmörgum öðrum söfnum, almennings- skóla- og sérfræðisöfnum.

Lánþegar

Skráðir lánþegar í tölvukerfinu Gegni voru 838 í lok árs (831 árið 2009) en hafa ber í huga að þá eru ekki taldir með þeir lánþegar sem koma reglulega í safnið en voru með útrunnið árskort þegar talningin fór fram. 63 nýir einstaklingar gengu í safnið á árinu.

Safngögn

Tölvuskráð safngögn voru í lok ársins 47.839 eintök, en 47.021 árið 2010. Mikið hefur verið dregið saman í innkaupum síðustu ár vegna niðurskurðar, og á það sérstaklega við um myndefni og tímarit, en þó eru enn keypt mörg helstu tímarit sem gefin eru út hérlendis. Bókasafnið kaupir héraðsfréttablaðið Skarp og varðveitir öll blöðin og er auk þess áskrifandi að Morgunblaðinu.

Starfsfólk

Skorið var niður í starfsemi safnsins og stöðugildum fækkað um tæp 15%, eða úr 2,7 í 2,3. Eftir þær breytingar, sem tóku gildi í ársbyrjun 2011, var forstöðumaður Eyrún Ýr Tryggvadóttir í 80% starfi, og bókaverðir voru tveir, báðir í hlutastörfum, Bryndís Sigurðardóttir og Kristín Magnúsdóttir.

Viðburðir

Lestarátak

Á árinu var markvisst reynt að hvetja börn og unglinga til að lesa meira og heimsækja bókasafnið oftar. Tvisvar var farð í sérstakt lestrarátak, í febrúarmánuði og yfir sumartímann.

Alþjóðlegi bangsadagurinn

Haldið var upp á hinn árlega Bangsadag þann 27. október. Börnum var boðið upp á bangsavideo og bangsaleiki í tölvu auk þess sem þau lituðu bangsamyndir sem hengdar voru upp. Fyrsti bekkur Borgarhólsskóla kom í heimsókn með bangsana sína og hlustaði á upplestur á bangsasögu. Lesari var Hafliði Jósteynsson.

Dagur íslenskrar tungu - Ljóðasýning

Bókasafnið og unglingastig Borgarhólsskóla tóku höndum saman og settu upp stórskemmtilega ljóðasýningu með verkum eftir nemendur. Sýningin var opnuð formlega á Degi íslenskrar tungu þann 16. nóvember. Einnig var verkum um og eftir Jónas Hallgrímsson stillt upp til kynningar, auk þess sem teknir voru saman fróðleiksmolar um ævi hans og störf. Ljóðasýningin var opin út nóvembermánuð og vakti mikla lukku hjá safngestum.

Bókaupplestur

Eins og undanfarin ár var lesið upp úr jólabókum og spjallað um efni þeirra og höfunda. Að þessu sinni var lesið upp fimmtudagskvöldið 15. desember og var lestur í höndum dyggra viðskiptavina safnsins auk þess sem höfundarnir Eyrún Ýr Tryggvadóttir, Elí Freysson og Sigurveig Gunnarsdóttir komu og kynntu nýjustu bækur sínar.

Þá kom ungi rithöfundurinn Viktor Freyr Aðalsteinsson í heimsókn 19. desember og kynnti fyrstu bók sína, *Jóladagbók Stúfs*, og Kristjana María Kristjánsdóttir las skemmtilega jólasögu fyrir börn þann 6. desember.

Bókajólatré

Þann 28. nóvember var skreytt fyrir jólin og sett upp nýstárlegt bókajólatré. Vakti það mikla athygli safngesta og verður eflaust gert árlega hér eftir.

Annað

Á árinu var sett á fót söfnun á meðal lánþega fyrir kaffikönnu og náðist að kaupa könnuna fyrir *Alþjóðadag læsis* sem haldinn er hátíðlegur 8. september ár hvert. Geta safngestir nú fengið sér kaffisopa gegn frjálsum framlögum í kaffisjóð. Þá tók safnið þátt í *Bókasafnsdeginum* þann 14. apríl. Loks var lánþegum nokkrum

sinnum boðið að taka þátt í skemmtilegum föstudagsgetraunum, DVD-tilboð voru vinsæl og til að gleðja safngesti fyrir jólin var frítt útlán á öllum mynddiskum síðustu tvo daga fyrir jól. Mæltist það afar vel fyrir og verður vonandi endurtekið.

Almennt

Reynt var að halda uppi sambærilegri þjónustu og undanfarin ár þrátt fyrir töluverðan niðurskurð í fjárveitingum til safnsins. Starfsmenn hafa lagt sig fram um að veita góða og vandaða þjónustu ásamt því að gæta fyllsta aðhalds í innkaupum og öðrum rekstri. Hins vegar er ekki hjá því komist að niðurskurður hafi neikvæð áhrif á safnkost og það, ásamt skertum opnunartíma, skerðir auðvitað þjónustu. Markvisst var reynt að halda heimasíðu bókasafnsins lifandi með því að setja inn helstu fréttir og tilboð ásamt nýjasta efni sem keypt er á safnið auk þess sem safnið nýtir í auknum mæli samskiptavefinn Facebook og nýtist sá vettvangur ágætlega til að koma upplýsingum áleiðis til viðskiptavina.

Húsavík 11. maí 2012,

Eyrún Ýr Tryggvadóttir

Forstöðumaður Bókasafnsins á Húsavík